

Liikunnan tila Hämeen Liikunnan ja Urheilun alueen kunnissa

HLU:n kunnat tukevat liikuntaa monipuolisesti ja koko maahan verrattuna Hämeen alueen kunnissa satsataan liikuntaan keskimääräisesti isommilla eurosummilla. Muuttuva toimintaympäristö ja kuntien taloudellinen tilanne luovat kuitenkin omat haasteensa tulevaisuuden liikuntatoimien kehittämiseen.

Hämeen Liikunta ja Urheilu teki selvityksen alueen kuntien liikuntaan liittyvistä toiminnoista. Kyselyn tarkoituksena oli kerätä tietoa erilaisista liikuntaa koskevista toimista Hämeen Liikunnan ja Urheilun alueella. Selvityksellä saatiin tietoa niin liikunnan euromääräisestä tukemisesta, liikuntaseurojen avustamisesta, liikunnan viranhaltijan tehtävistä kuin liikunnan tulevaisuudennäkymistä alueen kunnissa. Alueen 33 kunnasta kyselyyn vastasi 25 kuntaa, joiden vastauksien perusteella voidaan luoda hyvä yleiskuvan siitä, millainen tila liikunnalla Hämeen Liikunnan ja Urheilun alueen kunnissa on.

Kuntien liikuntabudjetit

Kuntien liikuntaviranhaltijoiden antamien arvioiden perusteella voidaan laskea keskimääräiset liikuntabudjetit HLU:n alueen kunnille vuodeksi 2019. Vastanneiden Hämeen alueen kuntien keskimääräiseksi liikuntabudjetiksi muodostuu 111,98 euroa kuntalaisia kohden. Verrattuna koko Suomeen, vuonna 2018 kaikkien maan kuntien liikuntatoimien nettokustannuksiin käytettiin 94,24 euroa asukasta kohden. Kunnan koko vaikuttaa kuitenkin vahvasti liikuntabudjettiin. Kyselyyn vastanneista kunnista seitsemässä kunnassa on yli 20 000 asukasta. Näiden kuntien keskimääräiseksi liikuntabudjetiksi asukasta kohden muodostuu 107,6 euroa, kun taas pienempien, alle 20 000 asukkaan kuntien keskimääräinen liikuntabudjetti jää 51,53 euroon asukasta kohden.

Liikuntaseura-avustukset

Yksi selvityksen päätarkoituksena oli selvittää, miten alueen kunnat tukevat urheiluseuratoimintaa. Yksi suuri osa urheiluseurojen tukemisesta on seura-avustukset, joita jaetaan keskimääräisesti 44 965,24 euroa kuntaa kohden (Tampere otettu laskuista erilleen; kaupungin seura-avustusten määrä nousee 1 500 000 euroon). Pienimmissä alueen kunnissa seura-avustukset liikkuvat usein 10 000 euron yläpuolella, kun taas alueen suurimmissa kunnissa liikuntaseuroja tuetaan usein lähemmäs 100 000 eurolla vuosittain. Lisäksi kunnat tukevat seuroja subventoidusti esimerkiksi edullisempien liikuntapaikkakäyttömaksujen kautta.

Edullisimpia käyttömaksuja tarjotaan melkein kaikissa alueen kunnissa myös lapsille ja nuorille sekä eläkeläisille. Osa kunnista tarjoaa näitä mahdollisuuksia myös yrityksille, huippu-urheilijoille sekä kaikille kuntalaisille.

Tulevaisuudennäkymät

Liikunnan viranhaltijan toimenkuvassa korostui etenkin liikuntapalveluiden järjestäminen sekä yhteistyö eri tahojen kanssa. Tärkeinä tehtävinä nähtiin myös avustusten jakaminen, liikuntapaikkojen kunnossapito sekä hallinnollinen työ. Työn vaikuttavuutta pystyttäisiin lisäämään esimerkiksi resurssien lisäämisellä sekä organisaation sekä liikuntapalveluiden kehittämisellä. Tulevaisuudennäkymät ovat osittain ristiriitaiset: esimerkiksi resurssien puute, liikkumattomuus sekä väestön ikääntyminen aiheuttavat haasteita kuntien liikuntapalveluille, toisaalta osa pystyy kehittämään palveluitaan, palkkaamaan työntekijöitä sekä rakentamaan uudenlaisia liikuntapaikkoja ja laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Tulevaisuus tuo mukanaan uusia haasteita liikuntapalveluiden järjestämiseen ja seurojen tukemiseen. Toisaalta liikunnan tukeminen on monissa Hämeen alueen kunnissa hyvällä mallilla, ja useat kunnat näkevät tilanteen pysyvän samankaltaisena myös tulevaisuudessa. Samalla kunnat luovat myös uudenlaisia verkostoja ja vahvempaa yhteistyötä eri toimijoiden, kuten liikuntaseurojen kanssa esimerkiksi palvelutuotannon kautta. Myös liikuntapaikkarakentaminen voidaan tulevaisuudessa nähdä yhteistyönä niin yksityisen kun kolmannen sektorin kanssa.

